

ธีรวัฒน์ ช่างसान : การพัฒนาเครื่องแต่งกายโนราภูมิปัญญาชาวบ้านในจังหวัด
นครศรีธรรมราช

(Developing Nora Costumes Based on Locle Wisdoms in Nakhon si Thammarat
Province)

หลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 80280

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเครื่องแต่งกายโนราภูมิปัญญาชาวบ้านในจังหวัดนครศรี
ธรรมราชมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประวัติที่มาของเครื่องแต่งกายโนราและองค์ประกอบของ
เครื่องแต่งกายโนราภูมิปัญญาชาวบ้านของจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อพัฒนาเครื่องแต่งกาย
โนราของจังหวัดนครศรีธรรมราชตามความต้องการและองค์ประกอบที่สมบูรณ์ การวิจัยครั้งนี้ใช้
รูปแบบการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ศิลปิน สถาน
ประกอบการจากอำเภอทุ่งสง อำเภอหัวไทร อำเภอลิขิต และอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช โดยใช้
กลุ่มนักศึกษาวิชานาฏศิลป์และการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชกลุ่มตัวอย่างที่ใช้
เพื่อการพัฒนา รูปแบบของเครื่องแต่งกายโนรา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมี
โครงสร้างในกลุ่มวิทยากร การสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาเครื่องแต่งกายโนรา ใช้การ
วิพากษ์จากผู้เชี่ยวชาญและการเก็บแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าชมตาม แบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 1-5 ของลิเคอร์ท ในกลุ่มตัวอย่างเพื่อการพัฒนา

การแต่งกายของโนราในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากภาพถ่ายช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์มี
ลักษณะคล้ายคลึงกับการแต่งกายตัวของราชชาตรีทางภาคกลางศีรษะสวมเทริดแบบภาคใต้
บางคณะมีอินทรรูปประดับบนไหล่ทั้งสองข้าง สมัยรัชกาลที่ 5 คณะโนราได้พัฒนาเครื่องแต่งกาย
มาจนปัจจุบัน 3 แบบ คือ แบบเครื่องต้น แบบทรงบัว แบบเครื่องลูกปักห้าชั้นหรือเครื่องเต็ม โดยมี
องค์ประกอบของเครื่องแต่งกายประกอบด้วย เทริด พานโครง กลุ่มไหล่ 2 ข้าง ปัดคอหน้า,หลัง
ทับทรวง ปีกหรือหางหงส์ สังกวาล ปีกนกแอ่น ปั้นเหน่ง ห้อยหน้า ห้อยข้าง สนับเพลลา ผ้ายาว กำไล
ต้นแขน ปลายแขน กำไลข้อมือ และเล็บ การวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาเครื่องแต่งกายโนราแบบ
สร้างสรรค์โดยใช้เครื่องแต่งกายแบบเครื่องต้นเป็นพื้นและพัฒนาอินทรรูปที่ร้อยจากเครื่องลูกปัก
ขึ้นตามแบบอินทรรูปของละครไทยเสริมบนไหล่ทั้งสองข้างเป็นแบบที่ 4

ผลการวัดความพึงพอใจของเครื่องแต่งกายโนราทั้ง 4 แบบ โดยตรวจสอบความประทับใจรูปแบบ องค์ประกอบ สีสันทนของเครื่องแต่งกาย เหมาะสมกับการนำไปใช้ และควรอนุรักษ์ไว้ พบว่าเครื่องแต่งกายทุกแบบมีระดับคะแนนเฉลี่ย 4.5 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกแบบ ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่องการพัฒนาเครื่องแต่งกายโนรา และสามารถส่งเสริมศิลปินให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง

คำสำคัญ : เครื่องแต่งกายโนรา, ภูมิปัญญาชาวบ้าน, การพัฒนา, จังหวัดนครศรีธรรมราช